

Dit tentamen bestaat uit zes opgaven, met totaal negentien onderdelen die elk een half punt waard zijn. Met een halve startpunt goed voor een tien. Geef steeds voldoende uitleg. Succes!

- 1) De verzamelingsoperatie symmetrisch verschil noteren we met $\oplus$.
  - a. Voor $n \in \mathbb{N}$ nemen we de verzameling $A_n = \{n, n + 1, \dots, 2n\}$.
Bepaal $\bigoplus_{n=1}^5 A_n$.
  - b. Bewijs de distributiviteit van $\cap$ over $\oplus$:
 $A \cap (B \oplus C) = (A \cap B) \oplus (A \cap C)$
  - c. Distribueert $\cup$ over $\oplus$:
 $A \cup (B \oplus C) = (A \cup B) \oplus (A \cup C)$?

- 2) Als $R \subseteq U \times V$ en $S \subseteq V \times W$ (binaire) relaties zijn, dan definiëren we de *samenstelling* van R en S als

$$R \circ S = \{ (x, z) \in U \times W \mid xRy \text{ en } ySz \text{ voor een } y \in V \}.$$
  - a. Gegeven is nu de concrete relatie X op $A = \{0, 1, \dots, 5\}$ als

$$X = \{ (0, 4), (1, 2), (2, 1), (3, 4), (4, 2), (4, 5) \}$$

Bepaal $X^2 = X \circ X$ en $X \circ X^{-1}$.

Neem aan dat U en V eindig zijn, $R \subseteq U \times V$ als boven.
  - b. Hoe herkennen we aan de gerichte graaf die R representeert, dat R *injectief* is? (in graaf-terminologie). Wat weten we dan van de samenstelling van R en zijn inverse?
  - c. Hoe herkennen we aan de gerichte graaf die R representeert, dat R *transitief* is? (in graaf-terminologie). Wat weten we dan van de samenstelling van R met zichzelf?

- 3) We bekijken de bekende *reguliere expressies* over een alfabet Σ . Deze hebben de constante a voor $a \in \Sigma$, binaire operatoren $\cup$ en $\cdot$, en een unaire operator $*$, gegeven van lage naar hoge prioriteit. De binaire operatoren worden tussen de argumenten geschreven ‘infix’, de unaire operator achter zijn argument ‘postfix’.
  - a. Teken de boom die de expressie $a \cup a \cdot (b \cdot a)^*$ representeert.
De operatie mir op reguliere expressies wordt recursief gedefinieerd door $\text{mir}(a) = a$ voor $a \in \Sigma$, en $\text{mir}(K \cup L) = \text{mir}(K) \cup \text{mir}(L)$, $\text{mir}(K \cdot L) = \text{mir}(L) \cdot \text{mir}(K)$, $\text{mir}(K^*) = (\text{mir}(K))^*$ voor reguliere expressies K en L .
  - b. Pas deze operatie toe op $a \cup a \cdot (b \cdot a)^*$ en teken de boom voor de gevonden expressie.
  - c. Hoe kan in het algemeen de boom voor $\text{mir}(K)$ bepaald worden uit die voor K ?

- 4) a. Wanneer heet een verzameling *aftelbaar* ?
b. Bewijs: als A_i aftelbaar is voor elke $i \in \mathbb{N}$, dan is ook $\bigcup_{i \in \mathbb{N}} A_i$ aftelbaar.
c. $\mathbb{N}^*$ is de verzameling van (eindige) rijtjes natuurlijke getallen, zoals $(10, 0, 512, 0, 10, 1)$, $(0, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21)$, of $( )$.
Beredeneer dat $\mathbb{N}^*$ aftelbaar is.
- 5) Deze opgave gaat over ongerichte grafen.
a. Wanneer is een graaf samenhangend [connected] ?
Wanneer is een samenhangende graaf een boom?
b. Noem het aantal knopen in een graaf n en het aantal takken e . Welke uiterste waarden kan n aannemen, uitgedrukt in e ?
c. Stel een samenhangende graaf G bevat tak e die op een een cykel ligt.
Beredeneer dat de graaf $G - e$ nog steeds samenhangend is.
d. In een graaf G definiëren we een relatie die tussen knoop x en y geldt wanneer er een pad van x naar y loopt. Is deze relatie een equivalentie-relatie?
(Alleen ‘ja’ of ‘nee’ als antwoord levert geen punten op.)

- 6) Gegeven is de taal

$$K = \{ w \in \{0, 1\}^* \mid w \text{ eindigt met een } 0 \text{ of heeft een even aantal } 1\text{'en} \}$$

Dus bijvoorbeeld $1011 \notin K$, $0010 \in K$, en $01010 \in K$. Maar óók $\lambda \in K$.

- a. Geef een eindige automaat voor K ; determinisme is niet voorgeschreven.
b. Doe dit ook voor het complement van K ten opzichte van $\{0, 1\}^*$.
c. Toon aan dat K *regulier* is, met andere woorden druk K uit in eindige talen met behulp van de operaties vereniging, concatenatie en ster ($\cup, \cdot, *$).